

מרכז חינוך אשדוד
מחוז דרום

משרד החינוך
מחוז דרום

משרד החינוך
מחוז דרום

משרד החינוך
מחוז דרום

משרד החינוך
מחוז דרום

משרד החינוך
מחוז דרום

משרד החינוך
מחוז דרום

הדרכה אירונית לתכנית "רק מילה בעברית"

תקיים במרכז פסג"ה

בתאריך: 05.11.2019, ז' בחשון תש"ף

שעה: 13:30-16:00

ההדרכה מיועדת לרכזות השפה/עידוד קריאה המובילות את התכנית
"רק מילה בעברית" בבית הספר

לו"ז כללי

ז' חשוון - 05.11.19 - הכשרה עירונית לרכזות מובילות + פרסום יחידה פדגוגית ראשונה באתר התכנית

ג' כסלו - 01.12.19 - שבוע פתיחת **סדנאות** בבתי"ס בעיר

י' כסלו - 08.12.19 - היערכות בית ספרית להפקה עירונית של כרזות על פי משפטים שנקבל מבתי הספר.
(ראו קול קורא בהמשך)

כ"ב טבת - כ"ז טבת - 19.01-24.01.20 - שבוע השפה העברית ותערוכת כרזות ברחבי העיר

כ"ט אדר - 25.03.20 - פאנל תלמידים בנושא שפה וקריאה

כ"ט ניסן - 23.04.20 - חידון מקוון קריאה על ספרי מצעד הספרים- פנימי (בית ספרי)

ו' אייר - 30.04.20 - חידון מקוון קריאה על ספרי מצעד הספרים - עירוני

י"א אייר - 05.05.20 - "בוקר של עברית" יום שיא לסיכום הפעילות השנתית ותחרות בחירת "אלוף משחקי המילים"

מדוע בחרנו להתמקד במשחקי מילים

- פתרון תשבצים ומשחקי מילים שונים הוא אתגר ליכולות חשיבה שונות, לאוצר הידע הכללי והלשוני של הפותר.
- פתירת תשבצים מוכרת לתלמידים ואינה דורשת מיומנויות מיוחדות.
- ההסבר לאופן פתרון התשבץ קצר ואינו מורכב.
- פתרון תשבצים - מהנה ומאתגר.
- פתרון מוצלח של תשבץ מעניק לתלמידים משוב מידי.
- העיסוק במשחקי מילים מעורר מוטיבציה ללמידה.
- התשבץ נותן הזדמנות שווה לכל תלמידי הכיתה.
- פתרון תשבץ הוא לימוד ללא שינון.

שבוע השפה העברית

קול קורא להשתתפות בתיה"ס

כשאתה בפיג'מה
האם אתה
ישן או יושן?

במלחמה בין "חליפת שינה"
למילה "פיג'מה", ה"פיג'מה"
ניצחה. ובצדק.
ובלילה, אתה ישן.

אנו מזמינים אתכם להגות משפט/תוכן מילולי קצר בעברית, ולציין באיזה מיקום ציבורי מתאים להציבו בעיר, כדי שהתוכן יהלום את סביבתו, תוך מתן תרומה להפצת השפה העברית, לקהל הרחב.

בית הספר יגיש לידי רכזת התכנית, תוכן קצר לכרזה, והצעה למיקום, לא יאוחר מיום - כ"ג טבת - 20/12/2019.

צוות התכנית יבחן את המשפטים שנקבל.

ההצעות המבריקות ביותר יעוצבו, יודפסו ויוצבו במקום המוצע, במהלך השבוע. התערוכה כולה תוצג גם באירוע המרכזי שלנו לתש"ף.

מה היחיד של רבותיי?
רב?
ומה הרבנים של רב?
רבנים???

רבותיי- שמספרו גדול,
שכמותו גדולה, שיש ממנו
הרבה.

רב אחד, הרבה רבנים
"רבותיי" היא צורת הסמיכות
של "רבנים".

המחשבה צריכה מילים
בשביל לצאת לעולם,
כל המפעל העצום
של האדם יוצא
ממילים וחוזר
למילים, הכל תלוי
במי שעושה ואיזה
שימוש במילים.

**מאיר
אריאל.**

מלבד נושאי דיוק לשוני, בידי
בתי הספר אפשרות להציע גם
כיוונים נוספים כגון:
כתיבת מיני פרסומות או
סמלילים על
חשיבות השימוש בשפה
העברית, ייחודיות השפה,
עידוד הקריאה, משחקי
מילים, שעשועי לשון ויחידות
לשוניות.

תשבץ קלאסי

תלמידים יקרים!

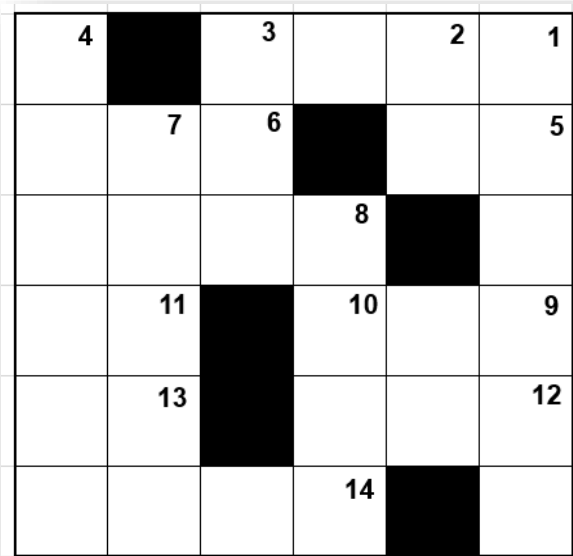
התשבץ הוא חידת מילים המשתלבות במאוזן ובמאונך בתוך תבנית משורטטת של משבצות ריקות, לפי רמזים הניתנים לצד התבנית. המילים מופרדות באמצעות משבצות שחורות. האות הראשונה בכל מילה נכנסת למשבצת ממוספרת. המספר צריך להתאים לרמזים הניתנים לצד התשבץ. מילה שמספרה 1. במאוזן - האות הראשונה שלה תהייה במשבצת 1 וההמשך מימין לשמאל מילה שמספרה 1. במאונך, האות הראשונה שלה תיכתב במשבצת 1 וההמשך מלמעלה למטה. פתרון תשבצים מבוסס על ידע כללי וידע בשפה.

זכרו - מאוזן -
מאוזן לאוזן!

פירושי מילים:

מאוזן - מתייחס להגדרות של מילים הנכתבות מימין לשמאל
מאונך - מתייחס להגדרות של מילים הנכתבות מלמעלה למטה

דוגמה לתשבץ
בתשבץ זה יש 14 משבצות ממוספרות.
אבל מספר ההגדרות הוא 16

כיצד זה אפשרי?
במשבצת 1 (וגם במשבצת 8) מתחילות שתי מילים. מילה אחת מימין לשמאל (מאוזן), ומילה אחת מלמעלה למטה (מאונך)

לכן, ברשימת הרמזים למשבצת מספר 1 יהיו שתי הגדרות, ואנחנו מרוויחים רמז נוסף - שתי המילים העונות להגדרות, יתחילו באותה אות!

שתי ההגדרות למשבצת 1 הן:

מאונך (מלמעלה למטה)
1. השפה הרשמית באמריקה

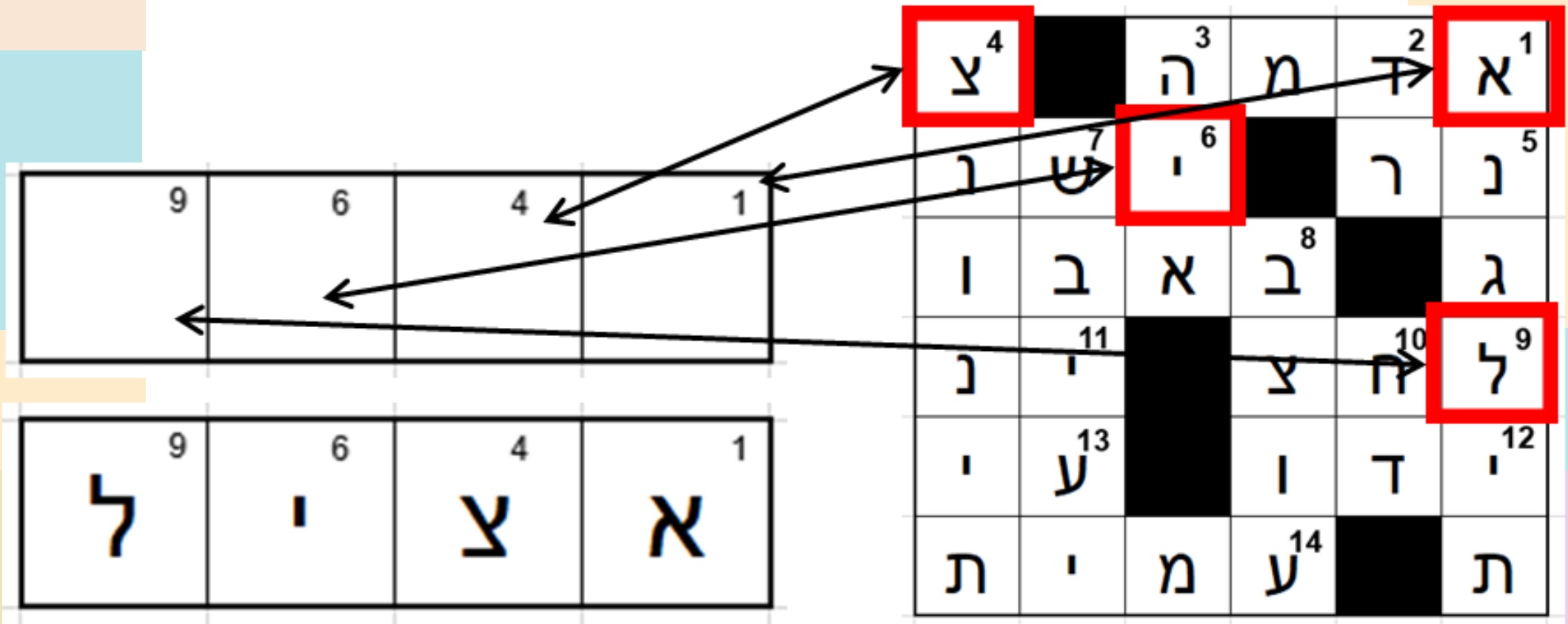
מאוזן (מימין לשמאל)
1. קרקע

נכתוב במשבצות שתי מילים:
בהתאמה:
מאוזן - 1. קרקע = אדמה
מאונך - 1. השפה = אנגלית

אנו כבר יודעים שהמילה 2 מאונך בת
 2 אותיות ומתחילה ב-ד!
 המילה של 3 מאונך בת 3 אותיות
 ומתחילה ב-ה!
 המילה של 9 מאוזן בת 3 אותיות
 ומתחילה ב-ל!
 המילה של 12 מאוזן מתחילה ב-י!

4		ה ³	מ	ד ²	א ¹
	7		6		נ ⁵
			8		ג
	11		10		ל ⁹
	13				י ¹²
			14		ת

הנה התשבץ הפתור:

יחידה 2

משחקי מילים נוספים:
1. מימין לשמאל.

חידות משחקי מילים מימין לשמאל מבוססות על מילים שניתן
לקרוא מימין ומשמאל, וגם משמאל לימין כמו:

מימין לשמאל - אחד ההורים, אחד החודשים, צמח רענן, (אב)
משמאל לימין - מגיע, מתקרב (בא).

מימין לשמאל - חוקר ועוקב (בלש),
משמאל לימין דרגת התפתחות, ומפלס בסולם (שלב).

2. פלינדרום - מילה זזה כאשר נקראת מימין לשמאל או משמאל לימין.

חבר שלי וגם חברים שלי (ידידי).

מכסה הבית (גג).

מלך שהוא גם אח של אבא או אימא וגם כלי קיבול גדול (דוד).

3. קפד ראשו.

סוג של חידה שהתשובה עליה היא מילה, וכאשר מסירים את האות הראשונה בראשה, מתקבלת מילה חדשה.
כלומר: לוקחים מילה, מורידים את ראשה ונוצרת מילה חדשה, שאין לה קשר משמעותי למילה הראשונה. לעיתים הניקוד משתנה ולכן עליכם להתייחס לצורת הכתיבה בלבד.
קפ"ר = קפד ראשו.

נאה, יפה, חביב (נחמד),

קפ"ר - רצה משהו שאינו שלו (חמד),

קפ"ר - מכשיר מדידה (מד).

מאופק, אינו מתפרץ, ארך אפיים (סבלן),

קפ"ר - עובד בבית מרחץ (בלן),

קפ"ר - מתאכסן, ישן במקום (לן).

תשבץ היגיון

מה זה תשבץ היגיון

ומספר אסטרטגיות לפתרון

תשבץ היגיון - בואו נייצר יחד חידה

נכיר אסטרטגיה - מילה בתוך מילה
הרמז - שימוש באות ב', או במילים בתוך, נכנס ל..

נבחר את המילה "שקרן"

המילה שקרן בנוייה ממילה חיצונית "שן" ומילה פנימית "קר"

שקרן

נכתוב את שתי החידות שלנו - החידה המרמזת על האסטרטגיה: קר **ב**שן,
החידה המתייחסת למילה "שקרן" - מי שלא אומר אמת.
אם כך, שקרן עונה לחידה: **קר בשן מי שלא אומר אמת.**

חילה בתוך חילה

רמזים: בתוך, נכנס ל..., ב..., חדר ל...

רמז לחילה חיצונית - מוקף ב..., בלע...

החידה - מלך רשע בתוך פה (4)

(התשובה היא מילה בת 4 אותיות)

חלק א' - רשע=רע

חלק ב' - בתוך פה = משהו שיכנס בין פ' ל ה'

(בתוך פה, כלומר באמצע המילה - בין האות פ' והאות ה')

תשובה - פרעה (שהיה רשע/רע)

2. כתיב זהה

משמעות שונה

רמזים: 2 הגדרות מילוניות

החידה - מתקן כניסה הראשון בספר (3)

בחידה שני חלקים.

כל חלק מהווה רמז מילוני

מספר בסוגרים, מצד שמאל לחידה, אומר שהתשובה בנויה

ממילה בת 3 אותיות

חלק א' - מתקן כניסה = שער

חלק ב' - הראשון בספר = שער

תשובה - שער

3. היפוך = חילים מתהפכות

דמזים: החילים "הפך",
"לשני הכיוונים", לאחור..

החידה - הוא דוהר לכל כיוון (3)

בחידה שני חלקים.

המספר בסוגרים, מצד שמאל לחידה, אומר שהתשובה בנויה

ממילה בת 3 אותיות

חלק א' - הוא דוהר=סוס

חלק ב' - לשני הכיוונים = לכל הכיוונים מרמז על היפוך אותיות:

במקרה זה סוס היא מילה שנקראת אותו דבר מימין לשמאל

ומשמאל לימין

לכן התשובה - סוס

4. חיללה משותפת

רמזים: משפט מחש סתום

החידה - נשכר מדעתו (3)

בחידה שני חלקים.

המשפט סתום לכן נבדוק מה המילה המשותפת למילים

נשכר, דעתו,

המספר בסוגרים, מצד שמאל לחידה, אומר שהתשובה בנויה

ממילה בת 3 אותיות

... נשכר, ... מדעתו - יצא נשכר, יצא מדעתו

לכן התשובה יצא

5. אזכור מפורש של אותיות

רמזים: המילים "למד", "קוף", "חטא", "צדיק",
וגם הביטויים "האחרונה" (ת), "הראשונה" (א)

החידה - הכניס חטא לגפה העליונה (3)

בחידה שני חלקים.

המספר בסוגרים, מצד שמאל לחידה, אומר שהתשובה בנויה

ממילה בת 3 אותיות

חלק א' - הכניס חטא = אות ח' בתוך מילה

חלק ב' - גפה עליונה = יד.

לכן התשובה - יחד